

Zápis

z obhajoby disertační práce paní Mgr. Zuzanny Bedřichové

konané dne 20. 1. 2015

téma práce: Chybovost v písemném projevu romských žáků 9. ročníků základních škol praktických na základě elektronické databanky ROMi

přítomní: prof. PhDr. Petr Mareš, CSc., doc. Mgr. Robert Adam, Ph.D., Prof. PhDr. Alena Macurová, CSc., prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc., PhDr. PaedDr. Miloslav Vondráček, Ph.D., doc. PaedDr. Jaromíra Šindelářová, CSc., doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D., Doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc., PhDr. Šárka Zikánová, Ph.D., Mgr. Kateřina Šormová, Mgr. Lucie Poláková

1. Předseda komise prof. PhDr. Petr Mareš, CSc., zahájil obhajobu a představil přítomným kandidátku.

2. Kandidátka seznámila přítomné se svou disertační prací. Zaměřila se zejména na tyto otázky:
Cíl práce – chybová analýza psaných jazykových projevů romských žáků 9. ročníků základních škol praktických (ZŠP);

problematika jazykové gramotnosti žáků 9. ročníku ZŠP;

problematika vzdělávání romských dětí;

databanka ROMi;

schéma chybové taxonomie;

kvalitativně-kvantitativní analýza 130 textů romských žáků;

závěry analýzy a pedagogická doporučení.

3. Oponentky doc. PaedDr. Jaromíra Šindelářová, CSc., a doc. PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D., přednesly závěry svých posudků.

4. Kandidátka Zuzanna Bedřichová odpověděla na posudky oponentů. Vyjádřila se zejména k témtu oblastem:

Pojetí normy;

důvod zaměření spíše na chyby a chybovou analýzu;

regionální původ jazykového materiálu;

využití dalších možných přístupů;

možnost srovnávání s pracemi neromských žáků;
důvody, proč nebyla využita anotace CZESL;
návrhy na zlepšení výuky romských dětí;
handicap způsobený absencí předškolní výchovy;
předškolní vzdělávání;
role asistenta pedagoga;
rozvoj smyslového vnímání u dětí.

Oponentky neměly k vystoupení kandidátky žádné poznámky.

5. Diskuse:

Doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc.: Opravdu dětem žijícím v sociálním vyloučení není nikdo schopen zaplatit stravné?

Kandidátka popsala problematiku sociálních dávek a nemožnost využít je k tomuto účelu, zmínila také iniciativu obedydetem.cz.

Doc. Mgr. Robert Adam, Ph.D.: Proč stávající chybové anotace nevyhovovaly vašim potrebám?

Kandidátka uvedla příklady, kdy stávající chybová anotace nevyhovuje potřebám pedagogů, protože nerozlišuje mezi různými typy chyb (např. ve shodě).

PhDr. Šárka Zikánová, Ph.D.: Vidíte v textech nějaké vysloveně cizinecké chyby, nebo jde spíše o neškolenost v písemném projevu?

Odpověď kandidátky: Jde spíše o onu neškolenost, chyby nemají typické charakteristiky chyb nerodilých mluvčích.

Doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc.: Zkoumá někdo jazyk těch 20 000 vyloučených dětí?

Kandidátka odpověděla: ne.

PhDr. Šárka Zikánová, Ph.D.: Jde o děti z romského, nebo ze sociálně vyloučeného prostředí? Je mezi nimi nějaký rozdíl?

Odpověď kandidátky: Ne, jde o celkový počet, tedy o děti romské i neromské. Rozdíl mezi romskými a neromskými sociálně vyloučenými dětmi je v tom, že romské děti obvykle mají fungující sociální síť, většinou nebývají hladové. Neromské děti v této skupině žijí v ještě horších materiálních podmínkách.

Prof. PhDr. Petr Mareš CSc.: Ve vaší práci se objevuje formulace „snaha o hyperkorektnost“, je to v daném kontextu opravdu možné?

Kandidátka odpověděla, že nejde o hyperkorektnost, ale o korektnost a že její formulace je nevhodná.

Doc. Mgr. Robert Adam, Ph.D., poznamenal, že uvedené texty vykazují nedostatečný výcvik ve formálním psaní, je to podobné jako v 19. století – tehdy to nebyli Romové, ale byli to venkovani.

PhDr. PaedDr. Miloslav Vondráček, Ph.D.: Zkoušela jste typy chyb porovnat s typy chyb u neslyšících?

Kandidátka odpověděla, že nikoliv.

Prof. PhDr. Alena Macurová, CSc., dodala: situace je podobná, ale texty jsou naprosto odlišné.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování:

počet členů komise: 5

přítomno členů komise: 5

kladných hlasů: 5.

Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsala: Mgr. Kateřina Šormová

Podpis předsedy komise: 

